

Forsker forudser allergiepidemi

Allergien vil eksplodere i Asien, men den har toppet i Danmark, vurderer dansk forsker.

Af Lone Dybdal

Vi står overfor en tikkende allergiepidemi på verdensplan. Antallet af allergikere vil eksplodere i befolkningsrige områder som Kina og Indien, men også i andre lande, der er i færd med at overtage den vestlige levevis. Det vurderer en af Danmarks førende allergiforskere, overlæge ph.d. Allan Linneberg, der er forskningsleder på Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed i Region Hovedstaden.

”Vi kan konstatere, at der sammen med globaliseringen af økonomi også følger en globalisering af sygdomme. Når et land tilegner sig vestlig livsstil økonomi og urbanisering, så medfølger også en pakke af vestlige sygdomme som type 2 diabetes, hjertekarsygdomme, allergi og astma og visse typer kræft. Det betyder, at lande som f.eks. Kina og Indien, som styrer mod økonomisk velstand i byområderne, er på vej til at få disse sygdomme i meget stort omfang. Det er ganske voldsomt at tænke på, at når 20 procent af 1,3 mia. kinesere bliver allergiske, så har vi pludselig et antal allergikere, der svarer til over halvdelen af Europas befolkning,” siger Allan Linneberg. Udviklingen ses også i Grønland, der i takt med sin ændrede status fra fangerkultur til vestlig livsstil har oplevet en voldsom vækst i allergi siden midten af firserne. I Danmark findes den højeste forekomst af allergi i de største byer, København og Århus, i København har således hver femte indbygger luftvejsallergi.

Årsag uopklaret

Sammen med de dystre forudsigelser har Allan Linneberg dog en positiv nyhed til danskerne, nemlig at den vedvarende stigning i astma og allergitilfælde, der er sket her i

landet med en tredobling af antallet af astma- og allergiramte indenfor de sidste 50 år, sandsynligvis er toppet og nu er ved at flade ud.

”Jeg forventer ikke en fortsat stigning i Danmark. Det vi ser lige nu, er at udviklingen i Danmark er ved at flade ud på et højt niveau, men den kraftige stigning er overstået. Man kan måske sige, at de, der er disponeret for allergi, i stort omfang har fået sygdommen. Dog er der ikke grund til at glæde sig alt for meget, for forekomsten er stadig meget høj og vil være det fremover, og det helt store problem er, at vi endnu ikke ved, hvordan man kan forebygge allergi,” siger Allan Linneberg.

Omkring 20 procent af danskerne er ramt af allergi eller astma, de hyppigste allergier er luftvejsallergier imod f.eks. pollen, husstøvmider og pelsdyr, der for 100 år siden var meget sjældne, men den præcise årsag til, at så mange rammes, og at det især følger med den vestlige levevis, er stadig uopklaret. Forskere har klarlagt en række faktorer, der ses sammen med stigningen i allergi og astmatilfælde, bl.a. øget luftforurening, ændret indeklima, kost, fedme, alkohol, rygning, psykiske faktorer som stress, ændrede familiemønstre, lavere frekvens af amning, højere alder ved graviditet, men forskerne kan stadig ikke med sikkerhed udpege bestemte livsstils- og miljøfaktorer som konkrete årsager til allergi.

Selv om stigningen i antallet af allergikere i Danmark er toppet, mener Allan Linneberg ikke, der er grund til at juble endnu.

”Forekomsten er stadig ekstrem høj, og da vi ikke ved, hvordan vi skal forebygge, så er der ikke særligt godt nyt for dem, der er disponeret og skal til at have børn. Der er stadig mange, der har risiko for at udvikle sygdommen,” siger Allan Linneberg.

Fakta om udvikling af allergi:

* Forekomsten af allergisk snue og astma er steget til det tredobbelte siden 1950-1960'erne i Danmark.

* I en repræsentativ undersøgelse af voksne danskere i 2000 fandtes en forekomst af allergisk snue på 18 pct.

* Forekomsten var højest blandt unge voksne og lavest blandt småbørn og ældre.

I 2020 ventes 1,7 mio. danskere at have allergi.

* Den gennemsnitlige alder for patienter med allergi forventes at stige i de kommende år i takt med, at de allergiske generationer bliver ældre.

* Stigningen i allergi og astma blandt børn i lande med vestlig levevis ser ud til at have toppet.

* Årsagerne til allergi og astma er ikke kendte, men skal formentlig findes i ændringer i miljø- og livsstilsfaktorer.

* Der mangler dokumenteret effekt omkring forebyggelse. Kun rådene om amning i 4-6 måneder og at undgå tobaksrøg har vist sig være virkningsfulde på astmatisk bronkitis i spædbarnsalderen, men astmatisk bronkitis har formentlig ikke noget med allergi at gøre.